

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 3Co/364/2011
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1410214594
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 10. 2011
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Šramková
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2011:1410214594.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Márie Šramkovej a sudcov JUDr. Beáty Jurgošovej a JUDr. Romana Bolebrucha v právnej veci navrhovateľa: H. O. Š., trvale bytom F. XX, L., t.č. L. X, L., zastúpeného SPACEK & PARTNERS s.r.o., Zámocká 8, Bratislava, proti odporkyni: H. F. Š., bytom P. XX, L., zastúpenej Advokátskou kanceláriou JURIKA & KELTOŠ, s.r.o., Mickiewiczova 2, Bratislava, o rozvod manželstva a úpravu práv a povinností rodičov pre čas po rozvode k maloletým deťom: O.U. Š., nar. XX.XX.XXXX, F. Š., nar. XX.X.XXXX a L. Š., nar. XX.X.XXXX, všetky deti bytom u odporkyne a zastúpené kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny, Vazovova 7/A, Bratislava, na odvolanie odporkyne proti rozsudku Okresného súdu Bratislava IV č.k. 24C/410/2010-69, zo dňa 26. mája 2011, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvého stupňa sa v napadnutej časti p o t v r d z u j e .

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa rozviedol manželstvo účastníkov konania; mal. O. Š., mal. F. Š. a mal. L. Š. na čas po rozvode manželstva účastníkov zveril do osobnej starostlivosti odporkyne s tým, že každý z rodičov bude maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok. Navrhovateľovi uložil povinnosť prispievať na výživu mal. O. sumou 180 eur mesačne, mal. F. sumou 170 eur mesačne a mal. L. sumou 150 eur mesačne. Styk navrhovateľa s maloletými deťmi upravil každý pondelok a štvrtok v čase od 15.00 hod. do 19.00 hod. a každú sobotu v čase od 10.00 hod. do 20.00 hod. s tým, že navrhovateľ vždy pred začatím styku prevezme a po jeho skončení odovzdá maloleté deti odporkyni pred jej bytom. O náhrade trov konania rozhodol tak, že účastníci nemajú právo na náhradu trov konania.

V odôvodnení uviedol, že manželstvo účastníkov pre vážny a trvalý rozvrat ich vzťahu bez možnosti reálneho obnovenia základných funkcií manželstva v zmysle § 23 ods. 1 Zák. o rodine ako neperspektívne rozviedol. Na čas po rozvode zveril maloleté deti do osobnej starostlivosti odporkyne, v ktorej výchovnom prostredí žijú od augusta 2010. Rozhodol, že obidvaja rodičia budú maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok (§ 24 ods. 1 Zák. o rodine). Pri určovaní rozsahu vyživovacej povinnosti navrhovateľa na mal. deti v zmysle § 62 ods. 1, 2, 4, 5 a § 75 ods. 1 Zák. o rodine súd prvého stupňa mal preukázané, že mimoškolské aktivity detí a ich záujmové krúžky mierne presahujú obvyklú základnú mieru potrieb, ktoré sú nevyhnutné a prospešné pre uspokojivý život detí v ich veku. Navrhovateľ v dôsledku vážne narušených vzťahov medzi manželmi opustil spoločnú domácnosť; v tejto situácii si musel najprv vyriešiť bytovú otázku. Zánik spoločnej domácnosti a vznik dvoch oddelených domácností rodičov maloletých detí má zákonite za následok zvýšené náklady obidvoch manželov na vlastné bývanie. Primerané náklady na bývanie v proporcionálnom pomere k obvyklým príjmom

rodiča, pritom spadajú do kategórie nevyhnutne vynakladaných výdavkov. Súd prvého stupňa uviedol, že výdavky na prenájom trojizbového bytu v R. H. vo výške 790 Eur za nájomné a energie presahujú zmienenú proporcionalitu, pričom túto skutočnosť zohľadnil pri stanovení výšky výživného. Príjmové pomery navrhovateľa mal preukázané oznámením L. K. M. za december 2009 až november 2010 vo výške 175 eur mesačne netto titulom odmeny za členstvo v dozornej rade, prehľadom príjmov z O. X. R. poliklinikou za január 2010 až december 2010 vo výške 1.454 eur mesačne netto, oznámením H. R.K.S. za jún 2010 až december 2010 vo výške 132 eur mesačne netto; príjmové pomery odporkyne mal preukázané potvrdením o jej príjme za január 2010 až december 2010 vo výške 1.072 eur mesačne netto; navrhovateľ nevlastní žiadnu nehnuteľnosť, úspory ani hnutelnú vec vyššej hodnoty. Ďalej uviedol, že odôvodnené potreby mal. detí sú závislé na možnostiach, schopnostiach a majetkových pomeroch povinného rodiča. Návrhu matky na určenie výživného v rozsahu 300 eur na každé dieťa, zodpovedajúceho viac ako polovici čistého mesačného príjmu navrhovateľa, preto nebolo možné vyhovieť. Na výživu mal. detí môže navrhovateľ prispievať iba takou sumou, ktorá spolu s výživným zo strany odporkyne zabezpečí úhradu nákladov na zabezpečovanie odôvodnených potrieb, ktoré sú primerané veku a zdravotnému stavu mal. O., mal. F. a mal. L. a iba do tej miery, v akej je hmotná a životná úroveň ich rodičov. Stanovené výživné, odstupňované podľa veku mal. detí, je preto adekvátne týmto predpokladom. Súd prvého stupňa zohľadnil aj nevyhnutné výdavky navrhovateľa na uspokojovanie potrieb mal. detí spojených s trávením voľného času počas stretávania sa navrhovateľa s deťmi. Styk navrhovateľa s mal. deťmi súd prvého stupňa upravil v zmysle § 25 ods. 1 Zák. o rodine. O trovách konania súd rozhodol podľa § 144 O.s.p.

Proti rozsudku v časti určenej výšky vyživovacej povinnosti podala odvolanie odporkyňa a žiadala rozsudok v napadnutej časti zmeniť a uložiť navrhovateľovi povinnosť prispievať na výživu mal. detí po 300 eur mesačne. Uviedla, že stanovený rozsah vyživovacej povinnosti nezodpovedá zákonným kritériám na určenie rozsahu vyživovacej povinnosti. Majetkové pomery, možnosti a schopnosti navrhovateľa a odôvodnené potreby detí sú v zjavnom nepomere k určenej vyživovacej povinnosti. Vykonaným dokazovaním boli preukázané priemerné náklady na jedno mal. dieťa cca 600 eur mesačne. Samotný navrhovateľ uviedol, že pred opustením spoločnej domácnosti išiel celý jeho príjem, ako aj príjem odporkyne, na rodinu. Mesačné výdavky rodiny tak činili cca 2800 eur (priemerný čistý príjem navrhovateľa 1.704 eur a odporkyne 1.072 eur). Z uvedeného vyplýva, že priemerné mesačné náklady jednotlivých členov rodiny sa pohybovali v rozmedzí 500 - 600 eur. Napriek tomu, že príjem navrhovateľa sa po opustení spoločnej domácnosti žiadnym spôsobom neznížil, určená výška vyživovacej povinnosti nepokrýva ani tretinu nákladov na odôvodnené potreby maloletých, ktoré sú s ohľadom na ich doterajšiu životnú úroveň a vek štandardné. Mimoškolské aktivity a záujmové krúžky, vyhodnotené ako mierne presahujúce obvyklú mieru potrieb nevyhnutných a prospešných pre uspokojivý život detí v ich veku, deti navštevovali aj v čase pred odsťahovaním sa navrhovateľa zo spoločnej domácnosti. Určené výživné by malo nepochybne za následok výrazné obmedzenie aktivít prospešných pre ich ďalší rozvoj. Určené výživné preto nezohľadňuje náklady na odôvodnené potreby mal. detí, ktoré stanovené výživné nepokrýva ani vo výške jednej tretiny. Poukázala na rapídne zvýšenie výdavkov navrhovateľa po opustení spoločnej domácnosti o položku nájomného 790 eur mesačne, ktorú však nemožno považovať za nevyhnutný výdavok na zabezpečenie bývania. Súd prvého stupňa neuviedol, v akej výške považoval výdavky navrhovateľa na zabezpečenie bývania za nevyhnutné. Práve rozdiel medzi navrhovateľom deklarovanými nákladmi na bývanie a sumou, ktorú možno vzhľadom na miestne pomery považovať za opodstatnený náklad na bývanie (cca 300 - 400 eur) predstavuje čiastku, ktorá by po pripočítaní k určenému výživnému v primeranej miere pokryla náklady na odôvodnené potreby mal. detí. Súd prvého stupňa teda neuprednostnil výživné pred nie nevyhnutnými výdavkami navrhovateľa. Ďalej poukázala na výšku životného minima v porovnaní so stanoveným výživným. Uviedla, že súd prvého stupňa vôbec neprihliadol na jej osobnú starostlivosť o mal. deti. Zohľadnil nevyhnutné výdavky navrhovateľa na uspokojovanie potrieb mal. detí spojených s trávením voľného času s deťmi, avšak obdobné výdavky odporkyne opomenul. Vzhľadom na malý vekový rozdiel detí navštevujúcich základnú školu a na ich približne rovnako finančne náročné mimoškolské a záujmové aktivity nie je opodstatnené určenie výživného pre každé dieťa v rozdielnej výške.

Navrhovateľ podľa obsahu vyjadrenia k odvolaniu žiadal rozsudok v napadnutej časti potvrdiť. Uviedol, že stanovené výživné považuje za hraničné, nakoľko vedie vlastnú domácnosť a okrem vlastnej spotreby potrebuje časť prostriedkov na aktivity s deťmi v čase, kedy sú mu deti zverené. Namietal odporkyňou vyčíslené náklady za stravovanie detí za cenu vyššiu, ako je uvedené na aktuálnych oficiálnych

stránkach školy, náklady na krúžky počítané na 12 mesiacov napriek tomu, že deti ich navštevujú len 10 mesiacov do roka, náklady na školskú družinu pre 3 deti, keď družinu navštevuje len jedno dieťa. Vyjadril nesúhlas s takým rozsahom mimoškolských aktivít detí, ktoré pohlcujú všetok ich voľný čas a sú finančne aj organizačne nad limit možností oboch rodičov. Dokazovaním bol preukázaný jeho čistý mesačný príjem 1.577,53 eur; príjem uvedený v odvolaní je preto zavádzajúci. Nesúhlasil s požiadavkou odporkyne na zvýšenie príjmu prevzatím ďalších služieb s poukazom na mesačne odpracovaných 252 - 260 hodín. Súčasné pracovné vyťaženie s ohľadom na primeranú regeneráciu vlastných síl a dostatočného času pre čas s deťmi považuje za maximálne až hraničné. Nesúhlasil s vyjadreniami odporkyne k jeho nákladom na bývanie, nakoľko v čase, v ktorom sú mu zverené deti, tieto budú mať primerané podmienky vrátane súkromia. Jeho súčasné finančné prostriedky nepostačujú na získanie hypotekárneho úveru. Poukázal na nevyhnutné náklady spojené so vzdelávaním a udrжанím si práce (100 eur ročne poplatok Slovenskej lekárskej komore, poplatky za miestne a medzinárodné kongresy a za ďalšie vzdelávacie aktivity a na vzdelávacie materiály).

Odvolací súd preskúmal vec, pričom v zmysle § 212 ods. 2 písm. a) O.s.p. nebol viazaný rozsahom odvolania a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

Podľa § 62 ods. 1 Zák. o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Podľa § 62 ods. 2 Zák. o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa § 62 ods. 5 Zák. o rodine výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa § 75 ods. 1 Zák. o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Výživným sa rozumejú náklady na uspokojovanie všetkých životných potrieb toho, komu je poskytované v súvislosti s jeho všestranným rozvojom. Pri rozhodovaní o určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd vychádza v zmysle § 75 ods. 1 Zák. o rodine z odôvodnených potrieb dieťaťa, ktoré sú rôzne vzhľadom na vek, zdravotný stav, spôsob prípravy na budúce povolanie, nadanie, záujmy a pod. Zároveň vychádza aj z reálnych možností a schopností rodičov plniť si svoju vyživovaciu povinnosť, pričom zisťuje ich skutočné príjmy a podklady odôvodňujúce záver, že tieto dosahované príjmy zodpovedajú ich telesným a duševným schopnostiam, skúsenostiam v plnení pracovných povinností, ako aj miestnym možnostiam ich uplatnenia; prihliada pritom aj na ich celkové majetkové pomery.

Súd prvého stupňa pri zverení mal. detí do osobnej starostlivosti odporkyne uložil navrhovateľovi povinnosť prispievať na výživu mal. O. sumou 180 eur mesačne, mal. F. sumou 170 eur mesačne a mal. L. sumou 150 eur mesačne. Pri rozhodovaní o výške výživného vychádzal zo skutočnosti, že mimoškolské aktivity detí a ich záujmové krúžky mierne presahujú obvyklú základnú mieru potrieb, ktoré sú nevyhnutné a prospešné pre uspokojivý život detí v danom veku. Zároveň vychádzal z preukázaných zárobkových pomerov navrhovateľa a odporkyne. Zohľadnil skutočnosť, že navrhovateľ si musel po opustení spoločnej domácnosti riešiť bytovú otázku.

Odporkyňa v odvolaní namietla skutočnosť, že priemerné náklady na jedno mal. dieťa vychádzajúce z jeho odôvodnených potrieb predstavujú cca 600 eur mesačne. Pri rozhodovaní o výške výživného však súd vychádza nielen z odôvodnených potrieb detí (pričom preukázaná musí byť aj samotná

odôvodnenosť tvrdených potrieb), ale aj zo schopností, možností a majetkových pomerov rodičov. V konaní nebola sporná skutočnosť, že mal. deti navštevujú viaceré záujmové krúžky, s čím sú spojené náklady. Mimo týchto nákladov však neboli tvrdené žiadne iné výdavky, ktoré by boli mimoriadne v súvislosti s výchovou a výživou detí. Odporkyňou založená špecifikácia tvrdených výdavkov potom nie je rozhodujúca pre určenie výživného v ňou navrhovanej výške (keď do špecifikácie zahrnula napr. aj náklady na leasing motorového vozidla, pohonné hmoty, údržbu auta, bývanie ...). Samotná skutočnosť, že po opustení spoločnej domácnosti sa príjem navrhovateľa neznížil, rovnako neodôvodňuje určenie výšky výživného podľa návrhu odporkyne.

V odvolacom konaní navrhovateľ zmluvou o nájme bytu preukázal tvrdenú výšku nájomného 790 eur mesačne (so zahrnutím platieb za služby spojené s užívaním bytu) za 3 - izbový byt na L. X Y. L.. Súd prvého stupňa správne zohľadnil skutočnosť, že primerané náklady na bývanie v proporcionálnom pomere k obvyklým príjmom rodiča spadajú do kategórie nevyhnutne vynakladaných výdavkov; uviedol, že v predmetnej veci zmienenú proporcionalitu presahujú. Odporkyňa v podanom odvolaní namietala neuvedenie nevyhnutnej výšky výdavkov na zabezpečenie bývania. Odvolací súd túto námietku neakceptoval, keď nemožno presnou sumou určiť takúto nevyhnutnú výšku výdavkov; táto závisí od mnohých faktorov. Nesporná je skutočnosť, že navrhovateľ bol nútený riešiť svoju bytovú otázku a že na jej riešenie vynakladá určité prostriedky; v odvolacom konaní preukázaných 790 eur mesačne. Súd prvého stupňa svojim konštatovaním len poukázal na proporcionalitu, ktorá by mala byť medzi príjmom a nákladom na bývanie, a na jej presah v predmetnej veci. Nemožno však súhlasiť bez ďalšieho s odporkyňou tvrdenou výškou opodstatneného nákladu na bývanie vo výške 300 - 400 eur mesačne. Nakoľko navrhovateľ nie je vlastníkom nehnuteľnosti, pri výške nájomného v L. a platieb za služby spojené s nájmom primeraného bytu (s poukazom na zamestnanie navrhovateľa a počet detí, ktoré majú u navrhovateľa zabezpečený priestor v čase úpravy styku) je odporkyňou uvádzaná výška neprimerane nízka.

V odvolaní bola namietnutá aj skutočnosť, že výživné na mal. deti bolo určené odstupňovane, keď pri približne rovnakej výške nákladov na každé dieťa bolo požadované v rovnakej výške. Súd prvého stupňa však pri rozhodovaní správne prihliadol na vekový rozdiel medzi deťmi, keď pri viacerých deťoch nemožno určovať výšku výživného paušalizovane.

Odvolací súd po doplnení dokazovania oboznámením sa s potvrdeniami o príjme mal preukázané, že priemerný čistý mesačný príjem navrhovateľa za obdobie január 2011 - august 2011 v N. X. R. poliklinikou L., spol. s r.o. bol 1.349,76 eura, v H. s.r.o. 198,96 eura, v L. K. M., a.s. 168 eur a za obdobie január 2011 - jún 2011 v L. H., s.r.o. 43,20 eura, spolu 1.759,92 eura. Priemerný čistý mesačný príjem odporkyne za obdobie január 2011 - júl 2011 na Ú. pre G. X. B. R. bol 1.067,96 eura. Príjem účastníkov zistený súdom prvého stupňa za rok 2010 tak bol obdobný aj ku dňu vyhlásenia napadnutého rozsudku.

Na základe uvedených skutočností, odvolací súd zhodne so súdom prvého stupňa uvádza, že výživné 180 eur, 170 eur a 150 eur mesačne zodpovedá oprávneným potrebám mal. detí a schopnostiam, možnostiam a majetkovým pomerom navrhovateľa a odporkyne; je teda v súlade s citovanými ustanoveniami Zákona o rodine. Odvolací súd preto rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 146 ods. 1 písm. a) O.s.p. tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.